Ч. 214 Неділя 22 вересня (4 жовтня) 1896. Рік VI.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і гр. кат. сьвят) о 5-ій годині по полудни.

Редакция і Адміністрация: улиця Чарнецкого ч. 8.

Письма приймають ся лиш франковані.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жаданє і за вложенєм оплати почтової.

Рекламациї незапечатані вільні від оплати почтової.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Ґазети Львівскої".

Передплата у Львові в бюрі дневників Люд. Пльона і в ц. к. Старостах на провінциї:

на цілий рік зр. 2·40
на пів року „ 1·20
на чверть року „ —·60
місячно . . „ —·20
Поодиноке число 1 кр.

З почтовою пересилкою:

на цілий рік зр. 5·40
на пів року „ 2·70
на чверть року „ 1·35
місячно . . „ —·45
Поодиноке число 3 кр.

З Ради державної.

Зараз на першім засіданю Палати послів скоро лиш міністер фінансів предложив буджет на 1897 р. і дав поясненя до него, проявила ся досить остра борба партийна, іменно же, коли поставлено пильні внесеня в справі подій в Чехії. Дебата, в котрій промавляв також і президент міністрів ґр. Бадені, навіть не закінчила ся на тім засіданю. Хід єї був слідуючий:

Пос. Газе інтерпелював в справі будови мосту на ріці Бяла межи містами Бяла і Бєльско. — Пос. Страньский інтерпелював в справі розписаня нових виборів до моравского сойму а посли Бендель, Зіґмунд і Функе в справі заказу зборів північно-ческих Німців.

Пос. Перґельт поставив пильне внесенє, взиваюче правительство, щоби оно зробило конець бунтованю ческої людности против німецкого народу і забезпечило Німцям в Чехії запоручену конституцию національну охорону. — Пос. Ґерольд і товариші поставили пильне внесенє в справі охорони ческої народної меншости. — Пос. Пацак поставив пильне внесенє, жадаюче, щоби послів не взивано на сьвідків в справі когось третого, коли розходить ся о зміст бесід, виголошених ними в парляменті. — Пос. Кальтенеґґер поставив пильне внесенє в справі повелі промислової, а пос. Адамек поставив пильне внесенє в справі скликаня постійної комісиї промислової.

Опісля пос. Перґельт мотивував своє пильне внесенє, і доказував, що відносини в Чехії стали вже того рода, що Німці там мимо найбільшого спокою і умірености, не можуть вже спокійно на то дивити ся, що там діє ся. Бесідник назвав Чехію австрийскою Сицилією. Німців виперто там за 30 послідних літ зі всїх їх політичних і культурних позиций. В ческім виділі краєвім мусять они нині здавати ся лиш на ласку більшої посілости. А в Празї, столиці, краю, де єсть більше як дві пятих Німців, як виглядає? З Німцями в соймі і в адміністрациї краю обходять ся як з чужинцями. По ческих містах з виїмкою столиці нема вже німецких меншостий, бо їх в шісдесяти і сїмдесяти роках так бойкотовано, що они зовсїм щезли. (Ческі посли перебивали бесідникови заєдно, а межи послами Пурґґартом а Морре прийшло до перепалки).

Опісля пос. Ґерольд мотивував своє пильне внесенє і доказував, що Німцям в Чехії не діє ся кривда. В Празї не так як у Відни, де бідному ческому промисловцеви не позваляють на зборах говорити по німецки, де невільно оснувати ческої школи. Чехи в Берні були би щасливі, коли би з ними так обходжено ся, як з німецкою меншостию в Празї. Наконець завізвав бесідник правительство, щоби оно перевело в Чехії основні закони державні і тим залагодило справу охорони национальної меншости і удержанє мира.

Заява п. президента міністрів.

Президент міністрів ґр. Бадені: В Чехії, сїй клясичній земли национальних запутанин і конфліктів, які сю половину держави держать майже від початку конституцийної ери в шаху і не дають їй нїколи прийти до спокою, вдарили на себе в послїдних місяцях национальні противности па нові поли ще сильнійше. Зазначили ся іменно дуже різко змаганя в місцевостях, де живуть ческі меншости а жили доси мирно, устроювати більші торжества і стягати на них людий ческої народности проживаючих де инде, та ческі товариства, н. пр. Теплицях, в Устю (Aussig), в Лібоху, Крумові, Веґштедтль і т. д. Німці взяли се за змаганє Чехів, стремляче до того, щоби розсїсти ся межи Німцями і так настало роздразненє по обох сторонах а з того прийшло до суперечок та на жаль і до бійок; наконець вийшло з того бойкотованє, котре перекинуло ся на поле економічне. Дальшою етапою був рух маючий на ціли збиранє гроший ніби то для гноблених ческих меншостий. Дивним при тім єсть то, що в ческих відозвах зроблено правительству докір, що оно підпирає Німців, а з другої сторони так само, що оно єсть ворожо настроєне против Німців.

Мушу тут ще згадати і про становище одної части староческої праси, котра дуже спішила ся, щоби при тім, — як би то сказати? — нерозважнім ділї, і без неї не обійшло ся. Дивна річ, що часть староческої праси любить ставити ся на сторону Молодочехів, скоро ті мають взяти ся до чогось радикального, а остро кидає ся, скоро они показують охоту до уміренности.

Що ті конфлікти не прибрали більших розмірів, то поминувши здорову розвагу прочого населеня треба завдячити передовсїм терпеливости і оглядности місцевих властий, а відтак і тій обставині, що не удало ся втягнути і ческий виділ краєвий в сей штучний заколот. Була гадка, чи не заказати би збираня складок на цїли національні, як Німцям так і Чехам. Але правительство не уважало то за відповідне. Однакож правительство не моглоби спокійно на то дивити ся, коли-б потворились спілки автономних орґанів ніби то для охорони меншостий.

1)

КАЙЛЬ З КАЛЄНБЕКА.

ОПОВІДАНЄ.

(З німецкого — Вільгельма Фішера).

Вільгельм Фішер (з Вермельскірхен) єсть нині одним з найперших людових писателів, а єго оповіданя знаходять загальну похвалу і признанє в широких кригах німецких. Критика німецка ставить Фішера на рівні з давнійшим писателем німецким, Гебельом, ба, признає єму навіть висшість. Оповіданя Гебеля — каже один німецкий критик — писані по майстерски, але суть иноді штучні і натягнені. Фішер же оповідає так просто, так натурально, як лиш можна. Оповіданя єго, взяті по найбільшій части з житя, мають на цїли не лиш забавляти, але й поучувати та виховувати. Слідуюче оповіданє покаже найліпше, в чім вага Фішерових оповідань; в нїм порушена та добра і красна прикмета німецкого народу, котрої як-раз недостає нашому народови, а котра би дуже єму здала ся. Се й спонукало нас познакомити нашу читаючу публику з Фішеровими оповіданями.

По правдї сказавши, нема чим так дуже гордити ся. Гордиш ся силою свого тїла, або дарами свого духа? Сї послїдні слова повинні би тебе поучити: то даровано тобі без нїякої твоєї заслуги і без взгляду на то, чи ти гідний того. Або гордиш ся може грішми і добром, яке лишили тобі твої родичі? Подякуй їм за то — не треба на то богато розуму, щоби стати дїдичем. А може гордиш ся богатством, котрого сам доробив ся? То вже трохи инакше, а всеж таки мусить бути якась причина, коли як-раз найбільше не любимо хвальби і величаня себе якогось доробковича. Коротко сказавши, коли лише придивити ся, то майже всїм годилась би тиха скромність.

А всеж-таки й тут єсть ріжниця. Деякі роди гордости не так гидкі, як другі, скоро лиш не занадто голосно проявляють ся, ба, в деяких границях суть они навіть призволені і оправдані. З того, що хтось їсть свій власний хліб, що тїшить ся своїм честним іменем, що єсть порядним чоловіком, щирим сусїдом, добрим горожанином, можна єьвідомо радувати ся. Всї признаємо і віддаємо такому чоловікови більше чести, хоч би він був і бідний та не мав великого значіня, як якому лїнивому дїдоводови і волоцюзї, або як якому горлачеви і з довгими пальцями. А то іменно длятого, що він заслугує на то своєю власною особою, своїм власним змаганєм. Але дивна річ, ще й в инших случаях вибачаємо охотно якусь гордість та можемо єї таки добре поняти і відчути, хоч би тут може більше щастє як заслуга грало ролю, хоч би нам самим судьба менше сприяла, а то: коли хтось гордить ся своїм прадїдним ґрунтом. Мусить то бути миле чувство, коли хтось яко вільний властитель сидить на тім самім ґрунті, на котрім сидів ще єго прапрадїд та обрабляє ту саму ниву, котру обробляли єго предки — а певно кождого чоловіка возьме жаль, коли побачить, як нещасливий потомок старого роду мусить розставати ся з хатою і землею, котрі по многих предках перейшли аж на него.

Оттаку історию, котру я сам почасти пережив, хочу тут розповісти.

2.

Коли я ще був хлопцем, мало імя Кайль в моїй рідній, гірскій стороні добру і заслужену славу. Родина Кайлів сиділа вже — на то були докази — більше як сто літ в чести і поважаню у людий на своїй посїлости, званій Каленбек. Ну, розуміє ся, що то не була графска посїлість, анї навіть не бароньска, лиш великий селяньский хутір, але положений в добрім місци, заокруглений і урожайний, та й не подїлений або розкавальцьований, лиш завсїгди в однїй руцї. Тому то й кождочасний єго властитель належав до найліпше загосподарованих і найвпливовійших селян в околици, особливо же коли він ще до того відзначав ся добрими прикметами серця.

А пан Петро Кайль, тодїшний властитель каленбеківского ґрунту мав ті прикмети у великій мірі. Він був молодшим сином, отже й не призначений до того, щоби колись хутір пе-

Новинки.

Львів дня 3 жовтня 1896.

— **Обхід ювілейний в архікатедральній церкві сьв. Юра.** Завтра яко в день імянин Найяснїйшого Пана відправить Єго Еміненция Кардинал Митрополит о годинї $^1/_2 10$ рано торжественну архієрейску службу Божу, почім зложить враз з капітулою свої желаня в руки Єго Ексц. пана Намістника; пополудни відбуде ся по вечірни около 4-ої години 2-ий торжественний похід до церкви сьв. Параскеви під проводом архіпресвітера, а почавши від понедїлка давати будуть що дня від години 4—8 пополудни місию духовну оо. Василияни під проводом о. Філаса.

— **Рада міста Львова** ухвалила визначити річну платню: Президентови 7.000 зр., т. є. 4.000 зр. платнї, 2.000 зр. додатку функцийного і 1.000 зр. на репрезентацию; крім того мешкане в натурі, паливо і повіз, а першому віцепрезидентови 4.000 зр. річно (3.000 зр. платнї і 1.000 зр. функцийного додатку).

— **Філїя „Просьвіти" в Тернополи,** пригадуючи за віче господарске, яке устроює дня 4-го н. ст. жовтня с. р. в Тернополи, подає отсим до відомости, що виграватй предмети призначені до вильосованя, можуть лише члени „Просьвіти" взглядно ті участники віча, котрі при вступі на віче впишуть ся в члени товариства. *Евстахий Цурковский* голова Філїї.

— **Підмоги** для сиріт і вдів по холмских сьвящениках роздав сими днями Видїл краєвий з фонду призначеного Соймом. Одержали: Єлена і Александра Кунцевичівні 85 зр., Доминика Витошиньска 60 зр., Анна Сабавичева 50 зр., Юл. Мальчиньска 40 зр., Йос. Мальчиньска, Катер. Мальчиньска, Анна Крипякевичева, Ем. Войновска, Анаст. Мальчиньска, Ант. Шулякевичева по 25 зр., Теоф. Поцїєва, Юл. Шулякевичева, Соф. Затканикова, Теоф. Терликевичева, Теод. Липиньска, Ем. Власевичева, Юл. Мосевичева і Боярска по 20 зр.

— **В самоубийчім намірі** вискочила передвчера рано через вікно з другого поверха дому кн. Сапіги при ул. Оссолиньских у Львові молода женщина. На щастє замотала ся она одежию о поруче першого поверха і потерпіла лише незначне скалїченє.

— **Застрілив чоловіка** лїсничий в Кобильници рускій коло Краківця Генрик Смаржевский. Він стрітив в лїсї 28-лїтного паробка Михайла Валявця, що збирав там дрова. Не надумуючи ся довго, вистрілив до паробка і убив єго на місци. Побачивши, що стало ся, Смаржевский зголосив ся сам до суду в Краківци.

— **Нещастна пригода.** Властитель більшої посїлости Островский в Познанщинї вибрав ся сими днями на озеро в своїм селї Поточку і плив в човнї за рибаками та стріляв з револьвера у воду, щоби наганяти рибу у невід. По кількох вистрілах револьвер відмовив. Островский потиснув знов за курок і підніс револьвер, щоби єго оглянути. В тій хвили роздав ся гук вистрілу, а куля перебила Островскому лице і голову на скрізь. Нещастний погиб на місци.

— **Студент медицини злодієм.** У Відни засуджено сими днями на рік вязниці студента медицини Маврикія Ерба. Він жив в приязни з своїм товаришем Базером і заходив до єго родичів. Раз украв він ключ від їх мешканя, зайшов до него в часї їх неприсутности і украв 36 зр. готівкою, 1282 зр. цїнними паперами і золотий годинник. Окрадені хотїли Ерба боронити при розправі судовій і трохи самі не опинили ся в арештї.

— **Помер** у Львові передвчера Анатоль Демяновский, ц. к. офіциял краєвої дирекциї скарбу.

Господарство, промисл, торговля, гігієна і вихованє.

Добрі ради.

☞ **Обраховуйте вартість свого господарства! Робіть інвентуру!**

— Надпсованих бараболь не треба лишати на поли, як і взагалї треба бараболї добре визбирувати, бо опісля приносить то велику шкоду. Надпсованими бараболями живлять ся не лиш борозняки і инші хроби, але також і миши і через то они відтак так дуже розмножують ся. Надпсовані і надгнилі бараболї ще й тим приносять велику шкоду, що в них перезимовує параболяний грибок, котрий опісля стаєсь причиною гниття бараболь. Всї надпсовані бараболї треба длятого добре визбирувати, складати на купу, а відтак полити вапном.

— Лїк на рожу у безрог. Рожа у безрог, котра виступає яко зараслива пошесть, проявляє ся тим, що безрога дістає горячки і бігунки, а на шкірі, особливо же на череві і на ногах із середини проявляють ся маленькі червоні знаки. На ту пошесть не придумано доси певного лїку і длятого радять занедужавшу безрогу зараз в початку хороби дорізати. Але кількох нїмецких практичних господарів зробило той досьвід, що на рожу помагає дуже добре спірітус, може бути й денатурований (умисно занечищений), котрий єсть дешевший. Один з тих господарів пише в однїй нїмецкій ґазеті господарскій: Коли менї недавно тому одна безрога згинула на рожу, а друга занедужала, казав я погибшу винести із хліва а всї здорові обмити карболевою водою і дати їм спірітусу з молоком, а недужій тілько, що она аж упила ся. Недужій безрозї дав я ще два рази того дня спірітусу. Коли пяниця переспала ся, їла вже на другий день вечером так само як і здорові. Тепер на нїй стара шкіра злущила ся і она дістала нову, здорову. В кілька днїв опісля занедужала друга безрога в иншім хліві — бо я, щоби не допустити ширеня ся зарази, розмістив безроги аж в трох хлївах. Я і ту залив два рази спірітусом, так що она аж упила ся, а коли переспала ся, їла на другий день вечером так, як здорова. Сїй другій безрозї давав я ще й ґлявберскої соли; всї червоні знаки щезли і безрога здорова.

— Лїк на коросту (пархи) у овець. Дуже добрим лїком на коросту у овець єсть вар з простого тютюну (бакуну); на одну вівцю треба 1 до двох лїтрів такого вару. Вар той робить ся в той спосіб, що півтора кільо тютюну варить ся в 11 лїтрах води. Короставу вівцю треба в нїм купати. Також добра єсть моч рогатої худоби, змішана з сирою (нечистою) карболевою кислотою. На одну вівцю треба 25 ґрамів карболевої кислоти, до котрої треба додати таку саму скількість оковити і лїтру або дві (після скількости овець) мочи.

— Щоби чоботи не перемакали, треба так зробити: треба купити найлїпшої, мягкої парафіни, порізати єї на тоненькі кусники і вкинути до фляшки, наповненої до половини бензиною та поставити єї, щоби парафіна розпустила ся. Від часу до часу треба фляшкою потрясати. Коли вже парафіна розпустить ся, мастить ся за помочию пензлика

реймити на себе, лиш мав вивчити ся на купця, та й дійстно вивчив ся у великім домі горговельним Вальшайда і спілки в Ельберфельдї, а пізнїйше в інтересї того дому їздив до Голяндиї, Франциї і Анґлїї. Так що-ж, коли таки в єго жилах плила благородна кров селяньска; він не міг забути красного молодечого віку, ті поля і сїножата та лїси в Каленбеку. А хоч таки добре трудив ся в справах купецких і в дорозї мав на все добре око, то таки особливо розглядав ся за всїм тим, що дотикало господарства рільного. Єго честний батько, читаючи листи свого панича сина, які той присилав єму з чужих країв, нераз з дива аж покивував головою, а иногдї таки радо потакував та хвалив деякі єго ради і слухав їх. Так то стало ся, що Петро, коли єго старший брат нагло помер, був таки не зле підготовлений до того, щоби станути на єго місце, а на всякий случай мав як найлїпшу волю. Чого не ставало єму у вправі, знаню і досьвідї, того підучив ся пильно під розумним проводом свого запопадливого батька. Той жив ще довгі лїта і то було під кождим взглядом добре, бо молодий чоловічок, горяча кров, коли-б був сам господарив, був би за богато нараз взяв ся до заводженя в господарстві нових способів і улїпшень. В рік по смерти своєї матери, ще за житя батька взяв собі Петро маючу дівчину з Ельберфельд за жінку, котра дуже борзо зжила ся з сїльскими відносинами і принесла єму спору суму гроший. Коли отже батько замкнув очи, міг він не лиш сплатити свою сестру і перенятп хутір без довгів, але ще й мав значну суму готівки.

Але тепер взяв ся він переводити ті пляни, котрі зі взгляду на свого старенького батька мусїв був відложити на пізнїйше. Хотїв своїм краянам і сусїдам показати, чого він з книжок научив ся і що видїв в чужих краях, — що то можна розвагою і трудами зробити з ґрунту. Старий хутір Каленбек, від многих лїт найбільша посїлість в громадї, мав в цїлій околици стати взірцем. Розпочав від сїножатий, порозумівшись з мельником з долїшного кінця, котрий мав в тім також свій інтерес. Помениші господарі аж здивували ся, коли нараз побачили цїлу гурму сторонних робітників, що взялись цїлу долину, о скілько она належала до хутора Каленбек і до мелника, перекопувати і перевертати все до гори ногами. Навіть і маючі та розумні господарі покивували головами: „То богато коштує!"

Правда, коштувало богато гроша, а до того ще й розуму та працї, але за то дїло удало ся а з часом все таки добре виплатило ся. Потік, через котрий перед тим одна часть сїножатий була квасна, а на другій була посуха, плив тепер рівнїсенько горїшним краєм долини, а від него більше менше в рівних відстанях ішов цїлий ряд вузких рівців, котрі знов розливали свою благодять на право і лїво. — „Цїла штука в уладжуваню сїножатий в тім, щоби всюди розвести воду а відтак єї знов зовсїм спровадити! — говорив бувало пан Петро Кайль. Відтак взяв ся до тої не дуже пахучої, але цїнної матерії, до гною; не давав єму мокнути, а гноївцї не давав витїкати на шкоду поля і людских носів та легких. Завів новий ялівник і більше, як доси бувало на хуторі; почав орати новими плугами і сїяти нове збіже; держав дріб, завів пасїку, засадив сад, годував шовківницї, робив голяндский сир — але годї менї писати тут якусь розправу о господарстві, або хоч би вичисляти все то, до чого він з більшим або меншим щастєм брав ся; зберу мій опись лиш в отсї слова: запряг ся в великою ревностию і з неутомимою пильностию до роботи, та не давав ся тим відстрашити, хоч єму в дечім і не повело ся.

Але ще одно мушу на єго славу згадати: він любив лїс. Не лиш щадив і плекав то, що ще єму з него було остало ся, але ще й на спадї голого горба, і на припираючій до него пустій вижинї засадив сосновий молодник, котрий з часом красно розріс ся. Я бувало хлопцем нераз споглядав з гостинця в моїмріднім селї на ті далекі темні черти, з котрих вже давно зробив ся густий лїс, та благословив чоловіка, що єго засадив, пдачо коли другі не знають більше нїчого лиш рубати.

Одним словом, любий читателю, подумай собі найлїпшого, найрозумнїйшого господаря, якого знаєш в твоїй сторонї, додай ще одну або й другу яку красну прикмету а будеш більше менше мати образ того, яким був пан Петро Кайль з Каленбека за моїх молодих лїт.

3.

Не всї робили так як він, не всї хвалили єго безусловно. — У нас нема на то гропий! — казали одні; — не вийде то єму на добре — казали другі; ба, були й такі, котрі казали, що єму від науки в голові перевернуло ся, що з него зробив ся „хлопский пан", що „дересь до самого неба" Коли-ж єму що не удало ся — бо й так бувало — то знайшло ся зараз богато таких розумних, котрі покивуючи поважно головами говорили: Та-ж очевидно, що мусїло до того прийти. Я то знав на перед, що так буде. А що, хиба я не казав, що так стане ся? — але якось нїхто не міг того собі пригадати, коли то він так казав. Але були й розумні та господарні люди в околици. Они учили ся від свого предприємчивого сусїда, та робили не одно то, що й він, з користию для себе. Они не дали ся тим збаламутити, коли єму що не удало ся. Слухали єго рад, єго науки та за єго порадою завязали господарску спілку. Розуміє ся, що він став їх першим головою.

Тогди повітова ґазета виходила лиш два рази в тиждень, а може й длятого читали єї люди дуже пильно. Та й я пробовав на нїй тої

або щіточки тою мішаниною чоботи, лиш треба уважати на то, щоби не робити того при огни або сьвітлї, бо бензина може дуже легко займити ся і готово бути нещасте. Бензина випарує дуже борзо із шкіри, а парафіна лишить ся в нїй і зробить еї не перемакаючою. Пришви досить раз помастити, але шви і місце межи пришвою а підошвою треба ще раз помастити. Шкіра буде по тім гнучка і елястична і приймае незадовго по тім дуже легко ґлянцове чорнило. Аж по довшім ужитку треба буде чоботи знов помастити парафіною.

Переписка зї всїми і для всїх.

Гр. К. в Лип.: Т. зв. мала льотерия буде знесена, бо то в засадї вже порішено, але коли? — не знати. Мабуть аж тогди, коли фінанси держави будуть лїпше упорядковані. Не гадайте, що то лиш селяни грають на тїй льотериї; то само робить і значна часть інтелїґенциї, а навіть і жиди. Тому лиху не зарадить і знесене льотериї, бо тогди придумають собі люди инший спосіб. А кілько-ж то людий руйнуе ся й нинї грою в карти! А як тому зарадити? Против піяньства есть і закон, а чи нема піяниць? — Лиш просьвіта, більша наука і добре виховане можуть тут щось помогти. — *Дмитро Лендюк з Космачи:* Що-до нарибку можете ще розвідати у п. Д. Холевчука в Лючи, почта Яблонів коло Коломиї (Ваш близький сусїд); він завів собі два ставки і, о скілько знаемо, займае ся розплодом риб та охотно дае пораду господарям. При сїй нагоді звертаемо Вашу увагу, що адреса до п. Павла Ґута була подана хибно; повинно бути: Poronin замість Pronin. — *Ів. М. в К.:* 1) Ґуляш есть мадярска страва, по мадярски: Gulyas-has (ґуляш-гаш), значить: „волове мясо приладжене на спосіб настухів“; головною его приправою есть паприка (перцюга). Ґуляш робить ся так само як кожда инша душенина: волове мясо, товсте, крае ся на малі куснї, додае ся до него до смаку соли, покраяної цибулї, дрібку кмену і споро мілко утертої паприки, а відтак душить ся в парі. Мадяри люблять, щоби ґуляш був аж червоний від паприки, та щоби аж рот горів від неї і треба було вином гасити. У нас нема товстих мадярских волів, то-ж ґуляш роблять звичайно так, що роблять запрашку на маслї, до котрої додають соли, цибулї і паприки і в нїй дусять сире мясо, доки аж не стане зовсїм мягке. Замість муки дають тертого хлїба до неї а масло ще відливають водою. Кажуть, що ґуляш на хлїбі есть смачнїйший. Зробіть собі такий ґуляш, але не забудьте додати до него споро паприки, бо то головна річ, а відтак замість вина напийте ся хоч пива і — видихайте здорові! — 2) Блощицї можна вигубити лиш великою опрятностию в хатї. Всю одїж і постїль треба повиносити і витріпати, всю знадобу в хатї повідсувати, ліжка розібрати, заглянути в кожду, найменшу шпарку, і вимити лугом з милом або ще лїпше одно процентовою мішаниною двохромокислого калї. Так само треба вишурувати лугом підлогу і заглянути під образи з заду межи денце а рамцї, бо там блощицї найчастїйше ховають ся. Наконець треба стїни побілити на ново ванном, до котрого додало ся карболевої кислоти. Таке білене мае ще й ту добру сторону, що мухи в такій комнатї не держать ся. Також добре есть напустити всї шпари, в котрих могли би бути блощицї бензиною або нафтою. Бензина зараз блощицї убивае. Лиш з нафтою і бензиною треба бути дуже осторожним і не робити пічо при сьвітлї. Передовсїм же — чистота в хатї! — 3) Юхтові чоботи можете мастити траном, а що тран чути, то зробіть так, як ми подали в „Добрих радах“ ч. 191 „Нар. Часоп.“ з д. 6 вересня с. р. — 4) Що-до цибулї, то годї нам щось сказати, бо з Вашого питаня годї нам знати, де она Вам псуе ся: чи ще в ґрунтї, чи вже спрятана. Доси цибуля не повинна вже бути в ґрунтї, а коли псуе ся спрятана, то видко, що була не вчас або зле спрятана. Цибулю пряче ся тогди, коли дудки усхнуть. Вибрану з землї сушить ся, а відтак зсипуе ся на купу а плете ся у вінки та переховуе ся в сухім, холоднім місци. Твердші роди можна переховувати де на піддашу в купах, вкритих добре соломою. — *О. А. К. в Зар.:* Всїм фейлетонам годї дати одну міру, бо тогди треба би уривати повість де небудь, а то, самі признаете, було би дуже погано. Длятого при оправі фейлетонів робіть так: найбільший загинайте до такої величини, щоби зрівнав ся з пересїчною висотою других фейлетонів. Що-до „Добрих рад“ то ми повтаряемо і доповняемо давну раду так: Зробити собі книжку, (зошит з паперу), понумерувати сторони, а відтак витинати поодинокі ради з ґазети і наліпляти їх оплатком картка за карткою в зошитї. Зошит потребуе бути лиш так за широкий або мало що більше як широкі стовбцї ґазети. Вистане отже ширина аркуша паперу зложеного в осьмеро. Витинати треба, розуміе ся і ради з „переписки для всїх“. При кінци зошита можна відтак зробити поазбучний спис, що улекшить опісля на случай потреби відшукане потрібної ради. Що-до бракуючих чисел, то просимо зареклямувати через дотичне староство.

ТЕЛЕҐРАМИ.

Відень 3 жовтня. Трибунал карний затвердив вирок смерти в процесї карнім слуги Голода у Львові, що убив свою жінку; в процесї Кричка з Красного і селянки Питко в Яворові і еї любовника Опацка, що помагав їй в убийстві.

Лїнц 3 жовтня. При виборах до сойму з більшої посїлости вибрано одноголосно вісїм консерватистів і двох з партиї лїберальної.

Будапешт 3 жовтня. Нинї мае бути в обох палатах угорского парляменту відчитаний рескрипт закриваючий парлямент. Торжественне закрите парляменту престольною бесїдою відбуде ся в понедїлок.

Берлин 3 жовтня. Після телеґрами із Санзибару султан Саід-Калїд, стрий помершого султана, утїк з німецкого консуляту, де перебував від часу бомбардованя Анґлїйцями Сан зибару; він скористав з нагоди, що вода в мори підчас приплиgу підійшла аж до консуляту і на німецкім корабли „Орел морский“ поїхав до Дар-ес-Салам. Репрезентант Анґлії запротестував против того.

Відень 3 жовтня. Презес кола польского п. Залеский, перебуваючий все ще в Закопанім прислав свому клюбови заявлене, що з причини треваючої від весни недуги уший, котра в послїдних часах погіршила ся, складае предсїдательство клюбу. Новим предсїдателем кола буде по всїй імовірности вибраний давнїйший предсїдатель п. Яворский.

Рух поїздів зелїзничих

важний від 1 мая 1896, після середно-европ. год.

Відходять до

	Поспішні			Особові			
Кракова	8·40	2·50	11·00	4·40	9·55	6·45	—
Підволочиск	6·00	2·11	—	—	9·30	10·45	—
Підвол. з Підз.	6·14	2·25	—	—	9·48	11·12	—
Черновець	6·10	—	—	10·15	2·45	—	—
Черновець що понедїлка	—	—	—	10·25	—	—	—
Белзця	—	—	—	9·15	—	—	—
Мушини на Тарнів	8·40	11·00	—	4·40	—	6·45[1]	—
Гребенова 2)	—	—	—	—	9·35	—	—
Скольього і Стрия	—	—	—	5·22	9·35	3·05	7·22
Зимної Води 4)	—	—	—	—	3·29	—	—
Брухович 5)	—	—	—	—	1·20	—	—
Брухович 6)	—	—	—	—	3·20	—	—
Янова 7)	—	—	—	9·45	3·00	8·55	—
Янова	—	—	—	9.45[8]	1·05[9]	3·00[10]	6·25[8]

1) Від 1 червня до 30 вересня. 2) Від 10 липня до 31 серпня. 3) До Скольього лише від 1 мая до 30 вересня вкл. 4) Від 1 мая до 6 вересня в недїлї і сьвята. 5) Від 1 мая до 6 вересня в недїлї і сьвята. 6) Від 1 мая до 6 вересня в будні дни. 7) Від 1 мая до 15 червня і від 1 вересня до 30 цьвітня кождого дня. 8) Від 16 червня до 31 серпня що день. 9) Від 16 червня до 31 серпня в недїлї і сьвята. 10) Від 16 червня до 31 серпня в тиждневі дни.

Поїзд блискавичний зі Львова 8·40 рано, в Кракові 1·48 по полудни, у Відни 8·56 вечер.

Числа підчеркнені, означають пору нічну від 6 год. вечером до 5 год. 59 мін. рано.

Час подаемо після годинника середно-европейского; він різнить ся о 36 мінут від львівского: коли на зелїзници 12 год., то на львівскім годиннику 12 год. і 36 мін.

моеї молодої штуки. Нїчие імя не стояло так часто в ґазетї як Кайля з Каленбека. Одного разу було там написано: „Вчера мали ми нагоду оглядати величезні бураки, Х фунтів тяжкі а зовсїм здорові, виплекані на хуторі пана Кайля з Каленбека“. Або: „Новий рід вівса званий диямантовим, котрий пан Кайль в Каленбека спровадив собі з великим трудом і коштами на пробу, показав ся дуже добрим“ і т. д. Иншим разом: „Головні збори селяньскої спілки у великій сали гостинницї „під королем“. Порядок дневний: 1) Справоздане з рахунків товариства; — 2) О шовківництві, відчит учителя Міллера з Рінґавзен; — 3) О товстім і худім сирі, відчит П. Кайля з Каленбек“. — Навіть і власти звернули були увагу на сего рухливого чоловіка, котрий не щадив нї гроша, нї сил, нї часу для загального добра. Що пан Петро Кайль був членом ради громадскої і комітету церковного, о тім не потребую і згадувати.

Его добра жінка привела ему з лїтами на сьвіт трох жвавих хлопцїв, а наконець ще й донечку. Найстарший син Кароль вступив був разом зі мною до малої приватної школи нашого другого пан-отця і так ми познакомили ся з собою. Я не міг надивувати ся тому здоровенному хлопчискови, котрий що дня досьвіта ішов цїлу годину ходу до школи і нїколи не спізнив ся, нїколи не був утомлений і не дрімав підчас науки, а по науцї вертав знову так само весело до далекого дому. Ще добре собі пригадую, як я перший раз ішов з ним, коли він запросив мене до себе.

То було лїтом в середу, отже пополудне було вільне. О 11 годинї пігнали ми як дві стріли до Каленбека — а щасливій молодости байдуже про спеку і порох, коли їй усьміхае ся така цїль. Впрочім звернули ми зараз в гостинця, не ішли навіть дорогою, котру вибудував пан Кайль і добре еї удержував, а пустились найкоротшою стежкою через сїножать і лози до хутора. Я вже не одному селяньскому обійстю добре придивив ся і знав з вдячностию оцїнити їх добрі сторони: свободу, овочі, молоко, сир, яйцї, але при тім мав на думцї і досить нечистоти, бодай більше, як у нас дома. В Каленбеку показало ся зовсїм инакше. Подвіре і дорога доокола хати були чистенькі і все на своїм місци. Сама хата виглядала, як пристало на стару, зажиточну родину — якось, не знаю як сказати — дивно, що то може зробити трохи каміньярскої роботи, кілька добре уміщених окрас! Та й комнати в нїй були більші і висші, як в других селяньских хатах з тих часів. А тепер же ті величезні стодоли та стайнї з гладонькою худобою! По обідї водив мене Кароль по всїх закутках, молодші брати прилучили ся до нас, а Фріц, перший по найстаршім лиш угапяв коло нас з своїм приятелем Оттоном, сином мелника, з котрим і я познакомив ся. — Отсї дерева — каже до мене Кароль показуючи на дві величезні липи — засадив ще мій прадїд. — Аж поси наш ґрунт — казав опісля на поли — впрочім подиви ся лиш на вбіже — додав він гордо, а зараз і сам пізнаеш. Розуміе ся, що ми пійшли й в соснину. — Видиш, онтам в долинї, то наші сїножата; підемо відтак туди ловити пструги. — Але тепер на черешню! — крикнув Фріц і побіг наперед і незадовго всї ми були вже на дереві, навіть малий Петро. Мало пережив я таких красних хвиль, як там на грубій гиляцї, де солодкі овочі таки самі лїзли менї до губи, а доокола сьвітло сонця і лїтна розкіш. Цїле пополудне минуло нам дуже скоро.

Пан Кайль був так добрий, що запросив мене ще колись до себе, коли буду мати охоту та казав поклонити ся від него батькови і матери.

(Дальше буде).

За редакцию відповідае: Адам Креховецкий.

З друкарні В. Лозиньского під зарядом В. І. Вебера.